

MICHEL DAVIDSON

MOZART ÉS A ZONGORISTA-NÖVENDEÉKEK MAGYARORSZÁGON

Micsoda öröm volt visszajönni Budapestre! Ezt megelőzően augusztusban jártam itt a minden eddigit felülmúló és legnagyobb EPTA konferencián, ahol tartottam egy előadást. „Nagy zűrzavarok Mozart zongoramuzsikájának játéka kapcsán” címmel. Ez a téma mindig lázba hoz. Bár már 15 országban tanítottam, újra és újra meglepődöm azon, hogy mindenhol Mozart marad a „legnehezebb” szerző. Már régóta látom, hogy valamennyiünknek szüksége van ebben a kérdésben segítségre. Aztán egy csomó kutatás, zenehallgatás, játék, tanítás és mindenekelőtt újragondolás 1998-ban megjelent a könyvem „Mozart és a zongorista” címmel*.

A Liszt Ferenc Tanárképző Főiskola igazgatója, Both Lehel meghívott, hogy tartsak egy kurzust a Mozart-interpretációval kapcsolatban, ebben az intézetben. Február 19-20-án a tanárképzősöket, 21-én a Bartók konzervatórium növendékeit tanítottam. Tudtam, hogy ez egy rendkívül érdekes tapasztalatcsere lesz, hiszen az ország népességéhez viszonyítva egyetlen nemzet sem adott annyi kiváló klasszikus muzsikust a világnak, mint Magyarország!

És ez újra nyilvánvalóvá vált tartózkodásom kezdetén, amikor abban a szerencsében volt részem, hogy az Akadémia nagytermében meghallgathattam Frankl Pétert. Frankl a „Jeunehomme” Mozart zongoraversenyt játszotta, karmester nélkül. Évek óta nem hallottam zongoristától ilyen ellenállhatatlan Mozart-játékot! Frankl spontaneitása mindenkit magával ragadott - a Menüett epizód hamisítatlan varázserővel hatott! Meglepő volt, hogy minden trillát a felső váltóhangon kezdett, bár némelyik jobban hangzik főhangról, de aligha ez volt a legfontosabb szempont.

A kurzus folyamán a tanárképző hallgatói megleptek koncentrált előadásukkal, a szöveghűséggel és ritmikus energiájú játékkal. Előadásuk biztonsága és a részletek kidolgozottsága komoly előzetes tréningre utalt. Természetesen a zene mennél mélyebb érzelmi megértésére törekedtünk és szóba kerültek a zongorázás bizonyos technikai részletei is. Egy részlet, ami nagyon szembetűnő volt, hogy gyakorlatilag minden növendék a felső váltóhangról kezdte a trillát, ugyanúgy, mint Frankl. Ebben a kérdésben egy sajátos „magyar iskolának” a nyomait vélem felfedezni, mely minden bizonnyal évtizedekre nyúlik vissza. Jelenleg a zenetudósok, mint például Frederik Neumann és Sandra Rosenblum tudomásunkra hozták, hogy a kodifikált módszer a díszítések játékát illetően nem helyes. Túl sok a kivétel. Így valójában a kivétel válik szabállyá. Ezt próbáltam megvilágítani a növendékeknek, mert fontosnak tartom, hogy ilyen fontos részletkérdéseket is gondosan fontolóra vegyenek, és ne kövessenek vakon bizonytalan „szabályokat”.

A harmadik napon a konzervatórium fiatalabb növendékeit hallgattam meg. Közöttük is sok a tehetség és különösen csodáltam a fiataloknak azt a képességét, hogy meg tudták védeni, gyakran nagyon jól a saját előadásukat. A kurzus hangulata olyan oldott volt, hogy még egy magyar nyelvű tréfa gyártására is képessé váltam (pedig egy szót sem tudtam magyarul előtte).

Nyilvánvalóvá vált számomra, hogy a növendékek mindig olyan hagyományt tanulnak, mely erősen az adott zenei realitásban gyökerezik, így ezeknek a fiatal

muzsikusoknak több friss információra, több kívülről jövő stimulusra is szükségük van. Emellett jobban felszerelt könyvtárakra - gondolok itt a publikációkra, legutolsó kotta kiadásokra - és jó hangszerekre.

Remélem, visszajövök még Magyarországra, tapasztalataim után még több elismeréssel adózva ennek a rendkívül tehetséges népnek.

Michael Davidson
Hollandia

fordította: Ábrahám Mariann

* *Michael Davidson* könyvének második kiadása most jelent meg: „*MOZART AND THE PIANIST*” (ISBN 1 88871082765). Megrendelhető: *Kahn & Averill, 21 Pennard Mansions, Goldhawk Road, LONDON W12 8DL*)